

20090131

Hämeen tiepiiri Toiminta- ja talous- suunnitelma 2009–2013

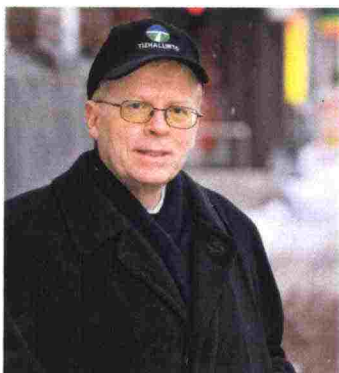

08 TIEH/HÄM

Esipuhe

Liikennesektorilla on tapahtunut paljon menneen vuoden aikana. Keväällä 2008 julkistettiin liikennepoliittinen selonte-ko siihen liittyvine kehyspäätöksineen ja syyskuussa eduskunta hyväksyi selonteon. Selonteon myötä keskustelu ilmastomuutoksen hillinnästä on jatkunut ja metsäteollisuuden kuljetusten tukeminen on noussut keskeiseksi tienpidon alueeksi. Myös valtion aluehallinnon uudistamishanke (ALKU) ja väylävirastouudistus ovat edenneet vauhdilla.

Vuoden 2009 ensimmäiseen valtion lisätalousarvioon liittyen on valmisteilla esitys taloutta elvyttävistä infrastruktuurihankkeista. Hankkeilla tuetaan etenkin alueiden työllisyyttä. Alkuvuosi 2009 näyttää, paljonko elvytyspaketti tuo tienpitoon lisärahoitusta ja millaisiin toimenpiteisiin ja hankkeisiin rahoitusta käytetään.

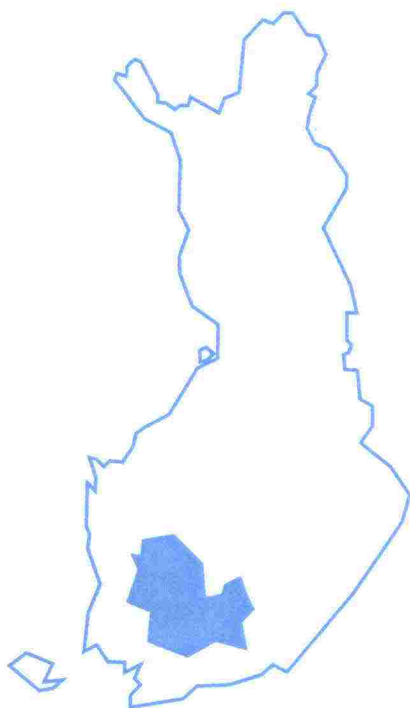
Eduskunnan jo hyväksymän talousarvion mukaan Hämeen tiepiiriin vuoden 2009 perustienpidon määräraha on noin 62 miljoonaa euroa. Tarpeisiin nähden rahoitus on edelleen tiukkaa. Tiestön hoito ja ylläpito ovat keskeisessä asemassa, ja näihin sisältyviä toimia on harkittava aiempaa tarkemmin. Tiepiireissä on ryhdytty tekemään osana toiminta- ja taloussuunnitelmia hoito- ja ylläpitosuunnitelmia, joissa toimenpiteitä kuvataan ja suunnitellaan kokonaisvaltaisemmin.

Tiehallinnon toiminnan keskeinen tavoite on liikenneturvallisuuden edistäminen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Vuosi 2008 oli ennakkotietojen mukaan turvallisuuskehitykseltään parempi kuin vuosi 2007, vaikka lokakuu oli liikenneonnettomuuksien osalta varsin synkkä. Valtioneuvoston asettaman liikennekuolemien vähentämistavoitteen saavuttaminen vaatisi nykyistä nopeammin toimia muun muassa pääteillä sattuvien kohtaamisonnettomuuksien torjumiseksi.

Tiehallinto toteuttaa yhdessä maakuntien liittojen ja muiden toimijoiden kanssa visiota toimivasta, turvallisesta ja kestävästä tieverkosta osana liikennejärjestelmää. Edistämällä eri liikenne-
muotojen yhteistyötä palvellaan parhaiten kansalaisia ja elinkeinoelämää.

Joulukuussa 2008,

Mauri Pukkila
tiejohtaja
mauri.pukkila@tiehallinto.fi
Puhelin 0204 22 4000

17.2.2009

8901/2008/30/10

Hämeen tiepiirin toiminta- ja taloussuunnitelma 2009–2013

Tiehallinnon Hämeen tiepiiri lähettää tiedoksenne oheisen Hämeen tiepiirin toiminta- ja taloussuunnitelman vuosiksi 2009–2013. Suunnitelma sisältää piirin tienpidon painopistealueet ja rahoituksen sekä tiedon vuosien 2009–2013 kehittämisen ja perustienpidon hankkeista. Suunnitelma pohjautuu liikenne- ja viestintäministeriön Tiehallinnolle antamiin rahoituskehyksiin, jotka tarkentuvat valtion vuosibudjeteissa.

Hämeen tiepiiri on laatinut suunnitelman vuorovaikutteisesti alueen maakuntien liittojen kanssa. Liittojen lausunnot on kirjattu suunnitelman viimeiselle sivulle. Tiepiiri ottaa erittäin mielellään vastaan kannanottoja suunnitelmasta. Kannanotot palvelevat aina seuraavan toiminta- ja taloussuunnitelman laatimista. **Lausunnot pyydetään lähettämään Hämeen tiepiiriin 27.3.2009 mennessä.**

Suunnitelman ollessa jo painossa, tammikuussa 2009 hallitus julkisti valtion vuoden ensimmäisen lisätalousarvion ja elvytysohjelman. Elvytysohjelma lisäsi Hämeen tiepiiriin vuoden 2009 perustienpidon rahoitusta 7,2 miljoonalla eurolla. Rahoituksella toteutettavat kohteet on kerrottu oheisessa liitteessä.

Suunnitelma ja muuta siihen liittyvää tietoa on nähtävillä myös Hämeen tiepiirin Internet-sivuilla osoitteessa: www.tiehallinto.fi/hame. Sivuilta löytyvät muun muassa maakunnittain laaditut toimenpidekartat tiepiirin alueella vuonna 2009 tehtävistä päällystyksistä, puuhuoltoa tukevista kelirikkokorjauksista, liikenneturvallisuustoimista ja siltojen korjauksista. Lisätietoja suunnitelmasta antaa tarvittaessa talouspäälikkö Risto Mäki, puhelin 0204 44 3924.

Tiejohtaja

Mauri Pukkila

Talouspäälikkö

Risto Mäki**LIITTEET**

Suunnitelma
Vuoden 2009 hankkeita maakunnittain

LIITE

17.2.2009

Tiehallinnon Hämeen tiepiirin toiminta- ja taloussuunnitelma 2009–2013

Hankkeita Hämeen tiepiirin alueella vuonna 2009**Kanta-Häme**

Vt 10 Ypäjä–Tammela, liikenneturvallisuuden parantaminen (mm. yksityistiejärjestelyjä, valaistusta, Kailan eritasoliittymän parantaminen, raskaan liikenteen tarkastuspisteet), Ypäjä, Jokioinen, Forssa, Tammela (2 M€). Hanke on käynnistynyt kevyen liikenteen väylän rakentamisella vuonna 2008.

Mt 290 Hyvinkää–Hausjärvi, tien päällystäminen, Hausjärvi (0,5 M€).

Vt 10 kevyen liikenteen järjestelyt ja yksityistiejärjestelyt välillä Siirintie–Velssintie, Hämeenlinna (0,5 M€, elvytysohjelmalla).

Pirkanmaa

Vt 3 Ylöjärvi–Parkano–välin keskikaiteelliset ohituskaistat, Ikaalinen (2,7 M€, pääteiden kohtaamisonnettomuuksien vähentämistä koskevalla teemarahoituksella).

Mt 346 Vilppula–Pohjaslahti, päällystetyn tien rakenteen parantaminen, Mänttä–Vilppula (1,25 M€, puuhuollon teemarahoituksella).

Mt 13791 Pinsiöntie, soratien parantaminen, Nokia (1,5 M€, puuhuollon teemarahoituksella).

Mt 2495 Hiedan sillan uusiminen, Sastamala (0,6 M€, puuhuollon teemarahoituksella).

Vt 9 Sipiläntien liittymän parantaminen, Kylmäkoski (0,42 M€, osin TE-keskuksen rahoituksella).

Mt 310 Toivola–Vesilahti, päällystetyn tien parantaminen, Vesilahti (1,4 M€, osin TE-keskuksen rahoituksella). hanke jatkuu vuonna 2010.

Kt 66 Visuveden sillan korjaus, Ruovesi (0,45 M€). Hanke on käynnistynyt 2008.

Vt 2 Palojoen sillan korjaus, Punkalaidun (0,4 M€).

Vt 9 Hakkilan sillan korjaus, Urjala (0,4 M€).

Mt 13779 Vanattarantien kevyen liikenteen väylä, Lempäälä (0,96 M€, yhteisrahoitteinen hanke kunnan kanssa).

Mt 13716 Taipaleen myllysilan uusiminen, Kylmäkoski (0,4 M€, elvytysohjelmalla).

Hämeen tiepiiri

Yliopistonkatu 38
PL 376
33101 TAMPERE

Puhelin
0204 22 11

Telefaksi
0204 22 4002

Sähköposti
hameen.tiepiiri@tiehallinto.fi
etunimi.sukunimi@tiehallinto.fi

www.tiehallinto.fi

LIITE

17.2.2009

Mt 337 Alakosken sillan uusiminen, Ylöjärvi (1,42 M€, elvytysohjelmalla).

Mt 14007 Sulasalmen sillan uusiminen, Pälkäne (0,2 M€, elvytysohjelmalla).

Vt 3 Vuoreksen risteyssillan korjaus, Tampere (0,15 M€, elvytysohjelmalla).

Sappeenvuoren yksityistien kunnostaminen soratienä ja muuttaminen maantiekseksi, Pälkäne (koko hanke 0,6 M€, josta valtion osuus 0,3 M€ elvytysohjelmalla).

Vt 3 Särkijärven eritasoliittymä, Tampere (koko hanke 18 M€, josta valtion osuus 0,5 M€ elvytysohjelmalla). Kyseessä on Lakalaivan eritasoliittymän eteläpuolelle rakenteilla oleva eritasoliittymä, joka palvelee kaupungin maankäyttöä.

Mt 13737 kevyen liikenteen väylä Rasin koulun ja maantien 303 (Hämeentie) välille, Akaa (0,2 M€, elvytysohjelmalla).

Mt 249 Häijään kevyen liikenteen väylä valtatie 11 kiertoliittymästä etelään, Sastamala (0,2 M€, elvytysohjelmalla).

Päijät-Häme

Vt 12 ja mt 2955 Kukonkoivun eritasoliittymän parantaminen, Hollola (1,5 M€, osin TE-keskuksen rahoituksella, lopullinen rahoituspäätös vielä tekemättä).

Vt 12 Hämeenkosken sillan korjaus, Hämeenkoski (0,25 M€, elvytysohjelmalla).

Mt 167 Lahden eteläisen sisääntulotien parantaminen välillä Apilakatu–Pohjoinen Liipolankatu, Lahti (koko hanke 5,2 M€, josta valtion osuus 2,5 M€ elvytysohjelmalla). Hanke koostuu mm. toisen ajoradan rakentamisesta, liittymien parantamisesta ja melusuojausten toteuttamisesta.

Mt 363 Vierumäen ja urheiluopistolle johtavan maantien (mt 4142) välinen kevyen liikenteen väylä, Heinola (koko hanke 0,5 M€, josta valtion osuus 0,1 M€ elvytysohjelmalla).

Mt 413 kevyen liikenteen väylä välille Koskuentie–Työlamentie, Sysmä (0,5 M€, elvytysohjelmalla).

Kaikki elvytysrahalla rahoitettavat hankkeet käynnistyvät vuoden 2009 aikana, ja ne hankkeet, joissa suunnitelmavalmius on pisimmällä, valmistuvat jo loppuvuoteen mennessä. Muut hankkeet käynnistyvät ja valmistuvat vuoden 2009 aikana, ellei muuta ole mainittu.

Lisää tietoa vuonna 2009 toteutettavista tienpidon toimenpiteistä kuten päällystyskohteista ja sorateiden kelirikkokorjauksista löytyy maakunnittain Hämeen tiepiirin Internetsivuilta: www.tiehallinto.fi/hame

Tienpidon lähtökohtia liikennepoliittisesta selonteosta

Tiehallinnon tavoitteena on tarjota toimiva ja turvallinen maantieverkko kansalaisten ja elinkeinoelämän tarpeisiin. Keskeisenä haasteena on sovittaa yhteen liikennepoliittiset tavoitteet, liikennemäärien muutokset, alueiden kehittyminen ja erilaistuminen, sekä asiakkaiden tarpeet ja odotukset. Nämä ovat yhdessä rahoituskehysten kanssa lähtökohtana Tiehallinnon toiminnan suunnittelussa.

Valtioneuvosto antoi keväällä 2008 eduskunnalle **liikennepoliittisen selonteon**. Eduskunta hyväksyi hallituksen kannanotot syyskuussa 2008. Selonteon sisältää liikennepoliittikan tavoitteet ja linjaukset vuoteen 2020, sekä hallituskauden ja sitä seuraavien kausien liikenneverkon investointiohjelman. Linjauksissa korostuvat koko liikennejärjestelmän pitkän aikavälin toimivuudesta huolehtiminen, ilmastonmuutos ja liikenneturvallisuus, sekä väyläpidon pitkäjänteinen rahoitus.

Selonteossa esitetyssä **kehyspäättökessä** osoitetaan hallituskaudelle perustienpidon rahoitusta puuhoitoa tukeviin toimiin yhteensä 137 miljoonaa euroa. Tämä tarkoittaa huomattavaa lisäystä heikkokuntoisten, painorajoitusuhan alaisten vähäliikenteisten teiden parantamiseen. Haasteeksi jää edelleen päällystetyn tiestön ja siltojen kunnon turvaaminen sekä alueellisten investoin-

tien toteuttaminen. Selonteon väyläinvestointiohjelma antaa Tiehallinnolle varmuutta siitä, mitkä ovat niitä tieverkon kehittämishankkeita, joiden toteuttamiseen on varauduttava.

Liikennesektorilla tieliikenteellä on merkittävä asema **ilmastonmuutoksen hillinnässä**. Tienpidon välittömät mahdollisuudet kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisessä ovat kuitenkin pienet verrattuna muihin, suoraan liikenteeseen ja ajoneuvoihin kohdistuviin toimiin. Ilmastonmuutoksen hillintä vaatii muun muassa ajoneuvoteknologian kehittämistä, yhdyskuntarakenteen eheyttämistä ja henkilöautoliikenteen vähentämistä sekä joukkoliikenteen, jalankulun ja pyöräilyn suosimista. Autoliikenteen hillintä on keskeistä suurilla kaupunkiseuduilla. Haja-asutusalueilla on huomioitava henkilöautoilun välttämättömyys. Ilmastonmuutos vaikuttaa myös liikenneväylien kunnossapitotarpeisiin.

Hämeen tiepiiriin **maakunnat**, Kanta-Häme, Pirkanmaa ja Päijät-Häme, ovat väkiluvultaan kasvavia alueita. Maakuntien alueelta löytyy myös väestöltään väheneviä alueita. Vuoden 2009 alussa tapahtuneiden kuntaliitosten jälkeen tiepiiriin alueella on 47 kuntaa.

Hämeen tiepiiriin alueella on noin 9 500 kilometriä **maanteitä**. Vajaa kolmannes määrästä on sorateitä. Vähäliikenteisistä syrjäseutujen tiestöstä osa ei täytä enää maantien kriteerejä, minkä vuoksi maantieverkon ja yksityisen tieverkon rajankäynnin selvittäminen on tullut ajankohtaiseksi. Siltoja tiepiiriin alueella on lähes 2 200 kappaletta. Maanteillä olevia kevyen liikenteen väyliä on noin 700 kilometriä. Vuonna 2007 Hämeen tiepiiriin alueella kuoli tieliikenteen onnettomuuksissa 49 ihmistä. Suurin riski kuolla tai loukkaantua liikenteessä on valtateilla.

Suunnitelmakauden rahoitus ja tienpito

Tienpidon määrärahat varmistuvat vuosittain valtion talousarviokäsittelyissä.

Vuonna 2009 Hämeen tiepiirillä on käytettävissä perustienpitoon 62,3 miljoonaa euroa. Tästä summasta noin 90 prosenttia kuluu tiestön hoito- ja ylläpitotoimiin.

Viime vuosina ennestäänkin niukkojen määrärahojen riittävyys on vaikuttanut osaltaan maanrakennusalan kustannusten voimakas nousu. Alueellisten investointien osalta suunnitelmasa on esitetty aloitettavaksi enemmän hankkeita, kuin mitä nykyisestä rahoitustasosta katsottuna on todennäköistä kaudella toteuttaa.

Useista pienistä, samaan suuntaan vaikuttavista investoinneista koostuvista **teemahankkeista** päätetään valtakunnallisesti eduskunnassa. Vuonna 2009 tätä rahoitusta kohdistuu talousarvion mukaan metsäteollisuuden puuho-

lon turvaamiseen ja pääteiden kohtaamisonnettomuuksien vähentämiseen.

Tieverkon **kehittämishankkeet** ovat valtion talousarviossa erikseen nimettyjä hankkeita, joilla parannetaan valtakunnallisesti merkittäviä väyliä. Vuonna 2009 Hämeen tiepiirin alueella ei käynnisty uusia kehittämishankkeita. Käynnissä olevista hankkeista vuonna 2009 jatkuu valtatie 4:n parantaminen Lusin ja Vaajakosken välillä. Valtatie 2:lla Vihtistä Poriin ja valtatie 3 Tampereen läntisellä kehätiellä tehdään vielä vuonna 2009 viimeistelytyötä.

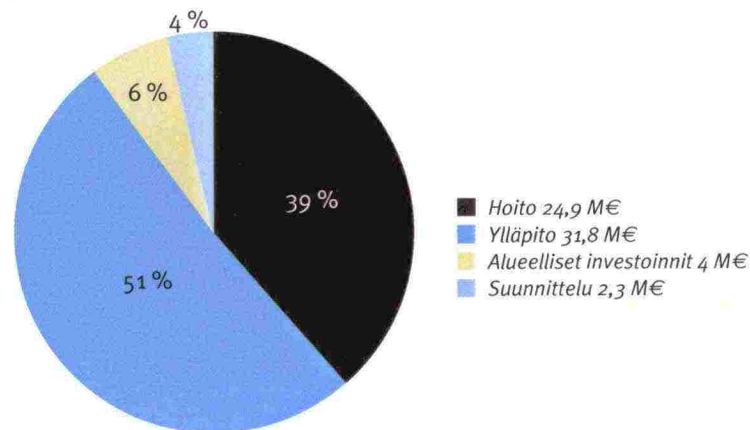
Hankeneuvottelut mahdollisista **yhteisrahoitteisista** hankkeista jatkuvat työ- ja elinkeinokeskusten kanssa työllisyystyövarojen mahdollistamissa puitteissa. Myös kuntien kanssa toteutetaan monikantahankkeita ja niiden suunnittelua. Euroopan aluekehitysrahaston rahoituksella toteutettavista, elinkeinoelämää ja alueen kilpailukykyä tukevista hankkeista neuvotellaan maakuntien liittojen kanssa.

Perustienpidon pääperiaatteet Tiehallinnon tienpidon strategian mukaisia

Perustienpidossa on nykyisellä rahoitustasolla ensisijaista:

- päivittäisen liikennöitävyyden turvaaminen
- liikenteen ajo-olosuhteiden varmistaminen
- liikenteen toimivuuden ja turvallisuuden varmistaminen sekä ympäristöhaittojen vähentäminen.

Hämeen tiepiirin perustienpidon rahoituksen (62,2 M€) jakautuminen vuonna 2009. Lisäksi teemarahoitusta kohdistuu puutavarakuljetusten turvaamiseen ja pääteiden kohtaamisonnettomuuksien vähentämiseen.

Hämeen tiepiiri pitää tärkeänä huomioon kiinnittämistä tienpidossa erityisesti kaupunkiseutujen liikennejärjestelmän toimivuuteen. Hyvin toimiva järjestelmä tarkoittaa myös kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen olosuhteiden parantamista, jolla on merkitystä ilmastonmuutoksen hillinnälle.

Tienpidon painotus tiestön hoidossa ja ylläpidossa

Tiestön hoito mahdollistaa liikenteen sujumisen myös talvella ja pitää sora-tiet kulkukelpoisina ympäri vuoden. Lisäksi tieympäristön siisteydestä ja valaistuksen ja muiden varusteiden käytökunnosta huolehtiminen ovat osa tiestön hoitoa. Talvihoidon sekä sora-teiden hoidon ja ylläpidon uudet toimin-talinjat otetaan käyttöön vuonna 2009.

Talvihoidon vaatimukset ovat jatkossa samat vuorokauden ympäri. Liukkau-den torjuntaa parannetaan liikenteen toimivuuden ja turvallisuuden paran-tamiseksi etenkin vilkkailla teillä. Lisäk-si Hämeen tiepiirissä tehdään erityisesti työmatkaliikenteen toimivuutta paran-tavia muutoksia määrittelemällä toimin-ta tarkemmin poikkeuksellisissa sää-olosuhteissa.

Soratiet pidetään kulkukelpoisina muokkauksin, lisäämällä pintakerrok-seen soraa ja tekemällä ojituksia. Liik-kenneympäristön hoidon laatutaso pi-detään entisellä tasolla.

Päällystettyjen teiden kunto on viime vuosina heikentynyt. Hämeen tiepiiris-sä on runsaasti vilkkaita pääteitä, joi-den päällysteet kuluvat erittäin nopeas-ti. Vilkkaimpien teiden pitäminen hyvässä kunnossa on liikenneturvallisuuden, ajo-olosuhteiden ja taloudellisten näkö-kulmien perusteella välttämätöntä.

Tavoitteenamme on ollut vähäliikentei-sen, päällystetyn tieverkon kunnan pitäminen nykytasolla, mutta nykyisellä ra-hoitustasolla kunto tulee ainakin kaik-kein vähäliikenteisimmän verkon osalta hieman heikkenemään. Vähäliikentei-simmällä verkon osalla ongelmaksi ovat muodostuneet myös soratien pintaauk-set (SOP-tiet), joita Hämeessä on noin 610 kilometriä, ja joita on kunnostetta-va suunnitelmakauden aikana.

Sorateilla tehdään kelirikkokorjauksia ja parantamista ennen kaikkea metsä-teollisuuden tarpeiden varmistamiseksi. Parantamistoimenpiteillä lisätään teiden kantavuutta ja pienennetään painora-joitusten asettamisen todennäköisyyt-tä. Laajempia sorateiden perusparanta-misia ja päällystämisiä ei suunnitelma-kaudella juurikaan tehdä.

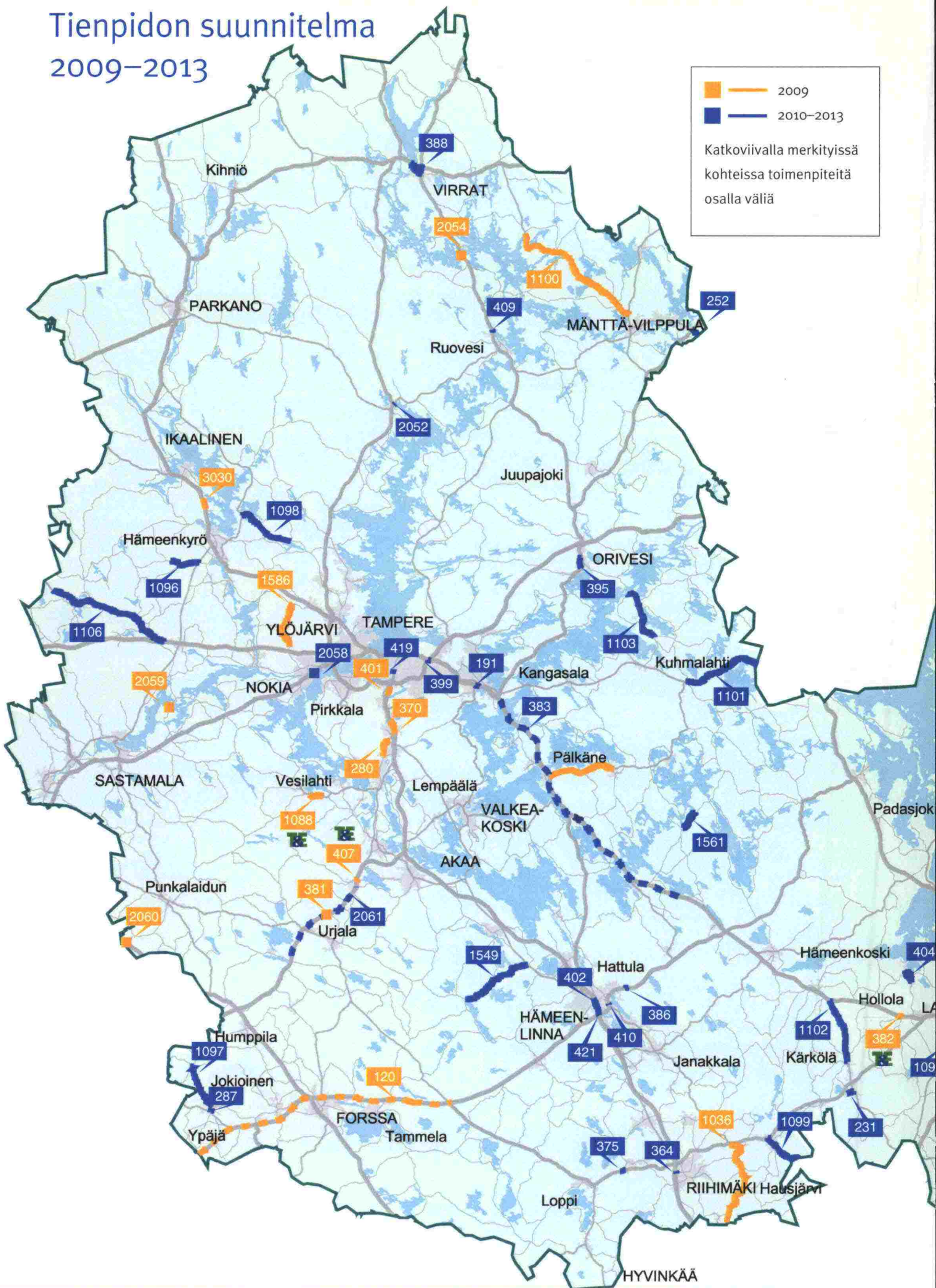
Siltojen korjaustarve on lisääntynyt voimakkaasti 1990-luvun alusta lähtien suurten siltamäärien tultua peruskor-jausikään. Suunnitelmakaudella silto-jen ylläpidon rahoitusta lisätään silto-jen kunnan heikkenemisen pysäyttämi-seksi. Ylläpitokorjauksilla poistetaan yksittäisiä vaurioita, jotka edetessään nopeuttaisivat siltojen peruskorjaustar-vetta ja laajetessaan nostaisivat korja-uskustannuksia. Pyrkimyksenä on, että valta-, kanta- ja seututeillä ei ole erityi-sen huonokuntoisia siltoja. Vähäliiken-teisten teiden siltojen korjauksia voi-daan joutua siirtämään hieman myö-hemmäksi.

Alueelliset investoinnit ovat pieniä ja keskisuuria hankkeita, joilla kohenne-taan olemassa olevaa tiestöä ja liikennejärjestelyjä ympäröivän yhdyskunnan ja liikenteen muuttuvia tarpeita vastaa-viksi. Investointihankkeiden keskeisi-nä valintaperusteina ovat liikennejärjes-telmän toimivuus ja turvallisuus. Rahoit-uksen niukkuuden vuoksi alueellisten investointien toteuttaminen on suunni-telmakaudella erittäin vähäistä, eikä ra-hoituksen epävarmuuden vuoksi kau-den lopulle ole lisätty uusia hankkeita. Jatkossa suunnitelmaan mukaan valit-tavilla investoinneilla pyritään vaikutta-maan aiempaa selkeämmin kaupunki-seutujen liikenteen toimivuuteen ja ot-tamaan huomioon joukkoliikenteen sek-kä kävelyn ja pyöräilyn olosuhteet. Poh-javesisuojausten osalta Tiehallinnolla on erillinen, suppea ohjelma, jonka puitteissa suojauksia toteutetaan jon-kin verran.

Erillisillä **pienehköillä liikenneturvalli-suushankkeilla** edistetään paikallisesti eri käyttäjäryhmien liikenneturvallisuut-ta muun muassa rakentamalla pääteille uutta tievalaistusta ja -kaiteita, toteutta-malla erilaisia liikenteen rauhoittamis-toimia, sekä rakentamalla turvallisem-paa reunaympäristöä ja tekemällä pala-utetta antavia tiemerkintöjä. Hämeen tiepiiri toteuttaa vuosittain myös pie-niä **joukkoliikenteen** toimintaedellytyk-siä ja matkustajien olosuhteita paranta-via toimenpiteitä, kuten linja-autoliiken-teen pysäkkilevikkeitä ja -katoksia.

Tienpidon suunnitelma 2009–2013

Hämeen tiepiirin tienpidon rahoitus 2009

Perustienpito	M€
Talvihoito	13,3
Liikenneympäristön hoito	8,4
Sorateiden hoito	2,4
Päällystettyjen teiden ylläpito	22,2
Siltojen kunnostus ja uusiminen	5,5
Varusteiden ylläpito	2,6
Liikenneympäristön parantaminen (muun muassa pienet liikenneturvallisuuskohteet)	1,5
Alueelliset investoinnit	4
Suunnittelu	2,3
Yhteensä	62,2
Teemarahoitus	M€
Puutavarakuljetusten turvaaminen (sisältää myös vuoden 2008 talousarviossa myönnettyä rahoitusta)	8,8
Päätteiden kohtaamisonnettomuuksien vähentäminen	2,7
Merkittävien hankkeiden suunnittelu (Tiehallinnon sisäinen erillisraha)	1,8
Yhteensä	13,3

Hämeen tiepiirin tiehankkeet 2009–2013

VUONNA 2009 KÄYNNISSÄ OLEVAT HANKKEET					
Numero	Tie	Nimi	Kunta	Vuodet	Yhteensä €
TEEMA: PÄÄTEIDEN KOHTAAMISONNETTOMUUKSIEN VÄHENTÄMINEN					
3030	3	Ylöjärvi-Parkano -välin keskikaiteelliset ohitustaistat	Hämeenkyrö, Ikaalinen	2009	2 700 000
TEEMA: PUUHUOLTOKULJETUSTEN TURVAAMINEN (merkittävimmät yksittäiset hankkeet, rp = rakenteen parantaminen)					
1100	346	Vilppula-Pohjaslahti, päällystetyn tien rp	Mänttä-Vilppula	2009	1 250 000
1586	13791	Pinsiöntie, soratien parantaminen	Nokia	2009	1 500 000
2059	2495	Hiedan silta, uusiminen	Sastamala	2009	600 000
TE-KESKUKSEN RAHOITTAMAT HANKKEET					
407	9	Sipiläntien liittymän parantaminen	Kylmäkoski	2009	420 000
1088	301	Toivola-Vesilahti, päällystetyn tien parantaminen	Vesilahti	2009–2010	1 400 000
382	12	Kukonkoivun eritasoliittymän (vt 12 ja mt 2955) parantaminen (lopullinen rahoituspäätös vielä tekemättä)	Hollola	2009	1 500 000
PERUSTIENPIDON PERUSKORJAUKSET (rp = rakenteen parantaminen)					
406		Liikenteen hallinnan tekniikan uusiminen	Koko tiepiiri	2009	100 000
995		Pienet joukkoliikenne- ja telematiikkakohteet	Koko tiepiiri	2009	35 000
990		Pienet liikenneturvallisuuskohteet 2009; valaistukset	Koko tiepiiri	2009	250 000
991		Pienet liikenneturvallisuuskohteet 2009; liikenteen rauhoittaminen	Koko tiepiiri	2009	150 000
992		Pienet liikenneturvallisuuskohteet 2009; palautetta antavat tiemerkinnot	Koko tiepiiri	2009	100 000
993		Pienet liikenneturvallisuuskohteet 2009; reunaympäristön pehmentäminen	Koko tiepiiri	2009	100 000
988		Pienet liikenneturvallisuuskohteet 2009; muuttuvat nopeusrajoitukset	Koko tiepiiri	2009	150 000
993		Pienet liikenneturvallisuuskohteet 2009; muut toimet	Koko tiepiiri	2009	250 000
1036	290	Hyvinkää-Hausjärvi, tien päällystäminen	Hausjärvi	2009	500 000
1091	322	Pälkäne-Aitoo, tien päällystäminen	Pälkäne	2009	350 000
2054	66	Visuveden silta, korjaus	Ruovesi	2008–2009	450 000
2060	2	Palojoen silta, korjaus	Punkalaidun	2009	400 000
2061	9	Hakkilan silta, korjaus	Urjala	2009	400 000

PERUSTIENPIDON ALUEELLISET INVESTOINNIT (Maku-indeksi 141,4/ 2000=100)					
Numero	Tie	Nimi	Kunta	Vuodet	Yhteensä €
370	3	Kulju-Sääksjärvi, meluntorjunta	Lempäälä	2008–2009	1 800 000
120	10	Vt 10 Ypäjä-Tammela, liikenneturvallisuuden parantaminen	Ypäjä, Jokioinen, Forssa, Tammela	2008–2010	2 000 000
280	13779	Vanattarantien kevyen liikenteen väylä	Lempäälä	2009	960 000
OSALLISTUMINEN MUIDEN TAHOJEN HANKKEISIIN					
401	3	Eritasoliittymäjärjestelyt Särkijärven kohdalla	Tampere	2009	435 000
VUOSINA 2010–2013 KÄYNNISTYVÄT HANKKEET					
PERUSTIENPIDON PERUSKORJAUKSET (rp = rakenteen parantaminen)					
406		Liikenteen hallinnan tekniikan uusiminen	Koko tiepiiri		100 000/v
995		Pienet joukkoliikenne- ja telematiikkakohteet	Koko tiepiiri		100 000/v
999		Pienet liikenneturvallisuuskohteet	Koko tiepiiri		1 000 000/v
1549	13661	Rimmilä-Häkinmäki, soratien parantaminen	Hämeenlinna		1 600 000
1094	14037	Okeroinen-Hakosilta, päällystetyn tien rp	Hollola, Lahti		900 000
1096	13081	Hämeenkyrö-Maaniitunkulma, päällystetyn tien rp	Hämeenkyrö		400 000
1097	2812	Ypäjäntie-Ypäjä, päällystetyn tien rp	Ypäjä		500 000
1098	2773	Viljakkala-Komi, päällystetyn tien rp	Hämeenkyrö, Ylöjärvi		700 000
1099	1471	Mäntsälä-Oitti, päällystetyn tien rp	Hausjärvi		250 000
1584	3132	Mustjärvi-Kalkkinen, soratien parantaminen	Asikkala		2 900 000
1101	325	Pohja-Kuhmoinen, päällystetyn tien rp	Kuhmalahti		500 000
1102	295	Kärkölä kk.-Hämeenkoski, päällystetyn tien rp	Hämeenkoski, Kärkölä		600 000
1103	3260	Rönni-Vihasjärvi, päällystetyn tien rp	Orivesi		800 000
1105	313	Vääksy-Vierumäki, päällystetyn tien rp	Asikkala		500 000
1106	259	Mouhijärvi-Lavia, päällystetyn tien rp	Sastamala		1 000 000
1561	3201	Sappee-Kuohijoki, soratien parantaminen	Hämeenlinna		400 000
2058	12	Nokianvirran silta, korjaus	Nokia		1 200 000
2052	337	Alakosken silta, uusiminen	Ylöjärvi		1 500 000
419	3495	Lempääläntien linja-autokaista välillä Lahdenperäntie- Kuokkamaantie	Tampere		65 000
409	66	Poukantie-Syväojantie, kevyen liikenteen väylä	Ruovesi		100 000
PERUSTIENPIDON ALUEELLISET INVESTOINNIT (Maku-indeksi 141,4/ 2000=100)					
364	130	Lasitehtaankadun kiertoliittymä	Riihimäki		310 000
396	12	Kyllön liittymän (vt 12 ja kt 57) parantaminen	Pälkäne		1 000 000
372	12	Pälkäne-Hauho, liittymä- ja yksityistiejärjestelyt	Pälkäne, Hämeenlinna		2 000 000
252	56	Mustalahti-Runtimäki, kevyen liikenteen väylä	Mänttä-Vilppula		250 000
287	2805	Kurjenmäen kevyen liikenteen väylä	Ypäjä		250 000
375	54	Launosten kohdan liikenneturvallisuusjärjestelyt	Loppi		1 250 000
381	9	Kylmäkosken ja Urjalan kohdan liittymä- ja yksityistiejärjestelyt	Kylmäkoski, Urjala		1 500 000
383	12	Kangasalan ja Pälkäneen kohdan liittymä- ja yksityistiejärjestelyt	Kangasala, Pälkäne		2 000 000
386	10	Siiri-Velssintie, kevyen liikenteen ja yksityistieiden järjestelyt	Hämeenlinna		500 000
384	413	Koskentie-Työlammintie, kevyen liikenteen järjestelyt	Sysmä		420 000
191	12	Rantakoiviston eritasoliittymän (vt 12 ja mt 310) parantaminen	Kangasala		1 630 000
388	23	Vt 23 alikulku sekä mt 14362 ja 14365 kl- ja muut järjestelyt	Virrat		660 000
395	14219	Rovastintien kevyen liikenteen järjestelyt	Orivesi		350 000
399	12	Vt 12 Alasjärven eritasoliittymä, järjestelyt itäisessä ramppliittymässä	Tampere		300 000
231	13872	Järvelän pt:n kevyen liikenteen väylä	Kärkölä		880 000
404	2956	Mt 3161 ja 2956 Hollolan kirkonkylän kevyen liikenteen järjestelyt	Hollola		500 000
421	3	Vt 3 ja 10, mt 130 Hattelmalanharjun pohjavedensuojelus	Hämeenlinna		1 430 000
420	167	Uudenmaankadun ja Ajokadun liittymän liikennevalot	Lahti		120 000
OSALLISTUMINEN MUIDEN TAHOJEN HANKKEISIIN					
402	3	Moottoritien kattaminen Hämeenlinnan kohdalla	Hämeenlinna		200 000
410	10	Katuma-Katinen, melusuojaus	Hämeenlinna		50 000

Tienpidon toimien vaikutuksia

Ihmisten jokapäiväisen liikumisen kannalta tärkeintä on tiestön hoito ja ylläpito. Täsmennyneillä talvihoidon vaatimuksilla parannetaan erityisesti työmatkaliikenteen ja yöajan olosuhteita. Kaupunkiseuduilla voidaan perustienpidon toimin parantaa jonkin verran ajoneuvoliikenteen sujuvuutta sekä jalankulkijoiden, pyöräilijöiden ja joukkoliikenteen olosuhteita, joskin vaikutukset ovat kokonaisuuden kannalta vähäisiä. Myös erilaisilla liikenteen rauhoittamistoimilla pyritään osaltaan turvaamaan kevyen liikenteen olosuhteita erityisesti koulumatkoilla.

Hoidon ja ylläpidon keinoin tuetaan myös **elinkeinoelämän kilpailukykyä**. Puuhuollon turvaamista koskevalla teemarahoituksella saadaan alempaa tieverkkoa parannettua paremmin kuljetusvaatimuksia vastaaviksi. Pääteillä ja kaupunkiseuduilla elinkeinoelämän kilpailukykyä heikentää entisestään tei-

den liikennemäärien kasvu. Ruuhkat heikentävät kuljetusten sujuvuutta ja täsmällisyyttä. Pääteiden suuret investointihankkeet merkitsevät valmistus- saan näillä tieosuuksilla sujuvampaa liikumista sekä henkilöliikenteelle että tavarankuljetuksille.

Erityisesti kasvukeskuksissa tarvittavia, **maankäytön kehittämiseen** liittyviä liikennejärjestelyjä ei pystytä toteuttamaan ympäristössä tapahtuvien muutosten tahdissa. Tieverkon hoito ja ylläpito antavat perusedellytykset yhteiskunnan tasapainoiselle kehitymiselle.

Tienpidon toimilla ei pystytä saavuttamaan asetettuja **liikenneturvallisuustavoitteita**. Perustienpidon turvallisuusvaikutuksista merkittävä osa syntyy pienistä liikennenympäristön korjaustoimista. Liikenneturvallisuuden olennainen parantaminen edellyttäisi vilkkaiden yhteysvälien kokonaisvaltaista pa-

rantamista ja erityisesti keskikaiteiden rakentamista pääteille kohtaamisonnettomuuksien vähentämiseksi.

Ajoneuvojen liikennemäärien kasvu lisää **liikenteen päästöjä**. Tienpidon välittömät mahdollisuudet kasvihuonekaasujen vähentämiseen ovat pienet. Vähäiset perustienpidon investoinnit kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen olosuhteiden sekä kaupunkiseutujen liikennejärjestelyjen parantamiseksi eivät oleellisesti vähennä autoliikennettä tai paranna autoliikenteen energiataloutta. Suurten investointihankkeiden myötä ruuhkat ja päästöt vähenevät muutamilla tieosuuksilla, joskin nopeustason nousu lisää päästöjen määrää.

Meluntorjuntatoimenpiteitä ei voida toteuttaa riittävästi ja kasvavat liikennemäärät lisäävät liikennemelusta kärsivien ihmisten määrää. Tarve pohjavesisuojausten toteuttamiseen säilyy suurena.

Hämeen tiepiirin alueen tulevia kehittämishankkeita

Liikennepoliittisen selonteon sekä hallituskauden investointikehyksen ja -ohjelman mukaan hallituskaudella 2007–2011 käynnistetään koko maassa kehittämishankkeina kahdeksan uutta tiehanketta. Yksi näistä on valtatie 12 Tampereen Rantaväylän parantaminen. Tie siirretään osaksi tunneliin ja loput parannettavasta tieosasta levennetään. Hanke toteutetaan aikaistamislainalla. Tampereen kaupunki maksaa hankkeen kustannukset ensi vaiheessa ja

valtio maksaa lainan myöhemmin takaisin. Hankkeen kokonaiskustannukset ovat 140 miljoonaa euroa, josta valtion osuus on 45 miljoonaa euroa.

Liikennepoliittisen selonteon alustavassa listassa hallituskauden jälkeisistä hankkeista ovat mukana (MAKU 150; 2000=100):

- Vt 3 Tampere–Vaasa-välin parantamisen 1. vaihe, 110 M€

- Vt 10 ja 12 Hämeenlinna–Lahti -yhteyden parantamisen 1. vaihe, 63 M€
- Vt 12 Lahden eteläisen kehätien rakentaminen, 156 M€
- Vt 12 Lahti–Kouvola-välin parantamisen 1. vaihe, 120 M€.

Hämeen tiepiirin tieverkon ja alueiden kehittämisen kannalta tärkeitä hankkeita ovat myös valtatie 9:n parantaminen Tampere–Orivesi-välillä (80 M€) ja Turku–Tampere-välillä (60 M€).

Maakuntien liittojen lausunnot toiminta- ja taloussuunnitelmaluonnoksesta

Hämeen liitto tuo lausunnossaan esille valtatie 2 kehittämisen ensimmäisen vaiheen lisärahoitukseen. Valtatie 10 ja 12 Hämeenlinna–Lahti-yhteyden parantamisen suunnitteluvalmiutta tulee edistää ja kiireellisimmät kohteet toteuttaa perustienpidon hankkeina tai teemahankkeina. Liitto toteaa myös Hämeenlinnan Paasikiventien jatkeen, Hattulan Mervien teollisuusalueen liittymän, Riihimäen läntisen sisääntulotien ja joukkoliikenteen vaihtopaikkojen toteuttamistarpeet. Suunnitteluun tulisi ottaa kaupunkiseutujen ylikunnalliset kevytliikenneyhteydet, kantatie 54:n kehittämisen toinen vaihe sekä Turku–Toijala-radan tasoristeysten poistaminen.

Pirkanmaan liitto korostaa Tampereen kaupunkiseudun kasvun edellyttämiä mittavia liikenneverkoainvestointeja ja joukkoliikenteen toimintaedellytysten parantamista. Ajankohtaisimpia ovat valtatie 12:n hankkeet Tampereella. Näiden lisäksi tärkeitä hankkeita ovat valtatie 3:n parantaminen ensimmäisenä kehittämiskohteena Hämeenkyrön ohikulkutie, valtatie 9 Alasjärven ja Oriveden välillä ja Kylmäkosken ja Urjalan välillä, sekä valtatie 12 Tampereen ja Kangasalan välillä ja Nokian ja Vammalan välillä. Liitto tuo esiin myös pitkien poikittaisten seututieyhteyksien parantamisen. Teemapakettien toteutus on edelleen tärkeää ja niiden siirtäminen pois perustienpidon määrärahoista perus-

teltua. Nykyinen perustienpidon linjaus on oikea. Perustienpidon määrärahojen puolesta on jatkossa ponnisteltava entistä voimakkaammin.

Päijät-Hämeen liiton lausunnossa tulee esille yhteistyön tiivistäminen vähemmän liikennettä aiheuttavan yhdyskuntarakenteen edistämiseksi ja tulevien maankäyttö- ja liikenneratkaisujen pitkän aikavälin vaikutusten arviointi. Kasvavan liikenteen aiheuttamat turvallisuus- ja meluongelmat tulisi kuitenkin pystyä ratkaisemaan vähenevänkin rahoituksen vallitessa. Valtatie 12:n eri jaksojen suunnittelua tulee jatkaa. Yhteystarve maantie 313:lta valtatie 24:lle tulisi ottaa tarkemman suunnittelun kohteeksi.

Hämeen tiepiiri

Yliopistonkatu 38, PL 376, 33101 TAMPERE • vaihde 0204 22 11

hameen.tiepiiri@tiehallinto.fi • www.tiehallinto.fi/hame

Lisätietoja suunnitelmasta: Talouspäällikkö Risto Mäki, p. 0204 22 3924, risto.maki@tiehallinto.fi